

Ytmiljödepartementet (fiktivt)

Promemorian Klimatkrav för byggvaror och ytskikt

Ytskyddsmyndigheten har tagit del av promemorian och lämnar följande yttrande.

Myndigheten tillstyrker syftet att minska klimatpåverkan från byggvaror och ytskikt. Myndigheten vill samtidigt påpeka att ett klimatkrav inte får leda till att ytskyddet försämras. En produkt som har låg klimatpåverkan per enhet men som måste bytas eller ommålas oftare kan få en större total klimatpåverkan än en produkt med högre utsläpp per enhet men längre livslängd.

Promemorians avsnitt 2 innehåller en allmän beskrivning av klimatdeklarationer. Myndigheten föreslår att det tydligt framgår att deklarationen ska avse den funktionella enheten, det vill säga en yta med angiven ytklass under en angiven tid. Ytklassning enligt YSFS 2021:2 bedömer skyddets tjocklek, täckförmåga och jämnhet, och dessa egenskaper bör vara utgångspunkt för jämförelsen.

I paragraf 5 föreslås att livslängd anges i år utan att metod för bestämningen anges. Myndigheten förordar att livslängd beräknas enligt en metod som tar hänsyn till temperatur, luftfuktighet och UV-belastning. Rapport 2026:5 från myndigheten visar att livslängden för en och samma alkydbeläggning kan variera från cirka 9 år till cirka 23 år beroende på klimat. En angiven livslängd utan villkor säger därför lite om vad produkten faktiskt presterar.

Promemorian föreslår i paragraf 6 att klimatkrav ska gälla för ytskikt i nybyggnad men inte vid renovering. Myndigheten avstyrker denna gränsdragning. Ytskikt vid renovering står för en stor andel av de ytbyten som sker i det befintliga beståndet, och ett krav som bara gäller nybyggnad riskerar att styra mot produkter som inte är avsedda för långvarigt bruk.

Myndigheten noterar att förslaget inte tar ställning till underlaget och välkomnar det. Frågor om underlagets egenskaper hänvisas till respektive ansvarig myndighet. Myndigheten vill dock framhålla att ytskiktets beständighet är en egenskap hos ytan, och att klimatbedömningen därför bör avse det ytskikt som faktiskt levereras.

Som alternativ föreslår myndigheten att klimatkravet utformas som ett krav på total klimatpåverkan per ytklass och år, i stället för per kilo eller per kvadratmeter. En sådan utformning kopplar klimatkravet till det skydd som levereras och är enklare att följa upp i tillsynen. Myndigheten föreslår också att kraven införs i två steg, med en övergångstid om minst två år, så att leverantörer hinner anpassa sina produkter.

Förslaget bedöms medföra kostnader för tillverkare och importörer som behöver ta fram klimatdeklarationer enligt den nya modellen. Myndigheten bedömer att kostnaderna är överkomliga för de större aktörerna men att de kan vara betydande för mindre företag. För myndigheten innebär förslaget ett tillkommande behov av tillsyn av deklARATIONERNAS innehåll, vilket bör finansieras inom befintligt anslag eller särskilt beaktas i regleringsbrevet.

Sammanfattningsvis tillstyrker Ytskyddsmyndigheten att klimatkrav införs för byggvaror och ytskikt under förutsättning att kraven inte försämrar ytskyddet, att livslängden anges med villkor och att kraven utformas per funktionell enhet. Myndigheten står till förfogande för att bidra med underlag till fortsatt arbete.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Kerstin Wallgren. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Lars-Göran Edfeldt deltagit. Föredragande har varit chefsjuristen Linnéa Forsberg.

Kerstin Wallgren

Linnéa Forsberg